

[Kristen Amby.]

nok have vist sig adskilligt større Begær efter Laan til Huse for eget Hjem, for der var Jorden i Forvejen billig. Det viser sig, at det er Trafikspørgsmaalet, der hindrer, at Arealer, der ligger forholdsvis nær ved Byen, udnyttes til den Form for Bebyggelse. Jeg tænker her ogsaa paa Slangrupbanen. Der er Trafikvanskeligheder, det ved enhver. Dels er der alt for langsom Trafik, dels føres den ikke helt ind til Byen. Men her ligger endnu forholdsvis nær ved Københavns store Arealer med billig Jord. Derfor er jeg ganske klar over, at man kan ikke bygge denne Lovgivning paa Erfaringer, der er gjort tidligere, naar man slet ikke har taget ind i sine Overvejelser dette for selve Sagen meget vigtige Problem om Trafikkens rationelle Ordning.

Det er rigtigt, at jeg har sagt — og det fastholder jeg —, at i et moderne Samfund kan det private Initiativ ikke alene løse Boligspørgsmaalet. Det kan det private Initiativ ikke, bl. a. fordi det slet ikke kan løse Trafikspørgsmaalet, men ogsaa fordi det sociale Boligbyggeri har sin egen Karakter, og det er nødvendigt, saaledes som Forholdene ligger, at det offentlige træder til med direkte Støtte. Og jeg maa sige, at selv om det er rigtigt, som det er bemærket ogsaa af det ærede Medlem Hr. S. Munk, at det jo ikke er gratis at bo forholdsvis langt fra sit Arbejdssted, fordi det koster Penge at komme ind dertil, var det en Form for Hjælp til Selvhjælp, som heller ikke vilde afskrække mig, at man netop i saadanne Tilfælde gav et virkeligt Afslag i Billetprisen. For her mener jeg, at det drejer sig først og fremmest om Forsørgeren, der skal frem og tilbage; Familien skulde jo leve derude og netop leve i et Samfund af en anden Karakter end Storbyens, som vi kender det.

Den højtærede Minister synes at undre sig over, at jeg ud fra de Forudsætninger, han erkendte, at jeg havde i Almindelighed over for dette Problem, kunde tænke mig at gaa med til at give Laan til private Sammenslutninger eller Sparekasser eller Forsikringselskaber til Opførelse af smaa Boliger med det Formaal at leje dem ud, og Ministeren vilde have Ret, hvis jeg havde standset herved, hvis jeg havde sagt: Giv Laan til private Sammenslutninger af en eller anden Karakter, som vil opføre Smaahuse for at leje dem ud. Men jeg standsede udtrykkeligt ikke derved. Jeg sagde: til Leje med Forkøbsret, og jeg sagde: til en allerede paa det paagældende Tidspunkt, da man lejede, fikseret Pris, fordi jeg er

ganske klar over, at det kan ikke være det offentlige Opgave at give Mulighed for en Profit, der ikke først og fremmest bestaar i, at man bygger Husene saa billigt som muligt, gør Omkostningerne saa smaa som muligt — naar i øvrigt Husene er bygget forsvarligt —, men først og fremmest skulde bestaa i en Prisstigning senere paa Jord og paa Hus.

Det kan ikke være det offentlige Opgave. Men derfor sagde jeg udtrykkeligt, at naar dette Forbehold er taget, at man lejer Husene ud med Forkøbsret til fikseret Pris, kunde jeg ikke forstaa, man ikke vilde give Laan til private Selskaber. Det er nemlig muligt, at private Selskaber kan organisere og ved sin Organisation og sin tekniske Dygtighed og det rent private Initiativ kan bygge disse Huse billigere, og jeg kan ikke se, hvis de kan det, at man skulde udelukke et saadant privat Initiativ fra at gøre det, naar Husene i øvrigt er af ens Kvalitet.

Dertil kommer, at jeg tror, at netop denne Form vilde være mest heldig. Det er jo i Regelen paa et Tidspunkt, hvor Familien er forholdsvis ung, hvor de første Par Børn er kommet, at den netop trænger til sit eget Hus, og det er ikke at forlange i Almindelighed, at nogen Arbejder eller Funktionær eller mindrebedjaget paa det Tidspunkt, hvor man har sat Bo og mange er ved at afbetale deres Møbler til Lejligheden eller har brugt deres Smule Spare-skillinger til at betale Hjemmet for, skulde have Penge til at bygge Hus. Det er ikke at forlange, det kan man overhovedet ikke. Og dertil kan der komme lange Arbejds-løshedsperioder, hvor mange har maattet opbruge, hvad de har sparet op.

Derfor tror jeg netop, at en Udlejning af et saadant eget Hus med Forkøbsret for den paagældende Familie kunde blive den Form, hvorunder man i langt større Udstrækning kunde organisere det, som altsaa alle er enige om egentlig burde organiseres.

Der er en enkelt Ting, jeg gerne vilde spørge den højtærede Minister om. Jeg ved ikke, om han kan give et udtømmende Svar derpaa. Naar man nu begrænser Laanene til Kommunerne og til Boligforeningerne, var det saa ikke rimeligt, at man gav en virkelig Definition af, hvad en Boligforening er, og ikke blot henviste til nogle Cirkulærebestemmelser? Det forekommer nemlig mig, naar man bestemmer: kun Boligforeninger og Kommuner kan faa Laan, at det er et rimeligt Krav for Lovgivningsmagten at faa at vide: Hvad er en Boligforening, hvad er det for Krav, der skal opfyldes, for